

استفاده نمادین از نقوش فرش دستباف در معماری

با رویکرد روانشناسی محیطی

سمیه صالحی^۱ ، حجت اله رشادی^۲

۱- عضو هیات علمی گروه فرش دانشگاه اراک

۲- عضو هیات علمی گروه فرش دانشگاه اراک

چکیده

فرش دستباف ایرانی از هویتی نمادین برخوردار است و ورای رنگ‌ها و نقوش به کار رفته در آن، مفاهیم فرهنگی و تاریخی نهفته است که در بستر آئین‌های بومی و تاریخ قومی منطقه بافت آن شکل می‌گیرد. اما امروزه، با جایگزین شدن فرش ماشینی و در اولویت قرار گرفتن مبلمان و پرده و دیگر اجزای دکوراسیون داخلی و سپس انتخاب فرش در هماهنگی با رنگ و نقش آن‌ها، رنگبندی و فضای خانه‌های ایرانی بیش از پیش با فرهنگ بومی و اصیل منطقه خود بیگانه شده و استفاده نمادین از نقوش اصیل فرش دستباف می‌تواند به معماری معاصر ایران، هویت ایرانی ببخشد و در مطالعات روانشناسی محیطی و سبک زندگی ایرانی مورد توجه قرار گیرد. در این پژوهش، با شیوه توصیفی-تحلیلی و با گردآوری اطلاعات به روش کتابخانه‌ای، چنین نتیجه می‌شود که نقوش به کار رفته در طرح فرش، به عنوان بخش مهمی از وجوه نمادین فرش ایران، به لحاظ روانشناسی محیطی و دانش معماری حائز اهمیت بوده و قابلیت به کارگیری در معماری معاصر را داراست.

واژگان کلیدی: روانشناسی محیطی، معماری، نقوش فرش دستباف